

DÜNYASINI SEVEN ÂHİRETİNE ZARAR VERİR

Euzubillahimineşşeytanirracim

Bismillahirrahmanirrahim.

el-Hamdülillahi rabbil âlemin. Esselatu vesselamu ala seyyidina evveline vel ahirin. Senedin ve mededina Muhammed'in Ve âlihî ve sahbihi. Fe men tebihu bi ihsanin ila yevmiddin. Emma ba'd. Fe kale nebiyyi sallallahu aleyhi vesellem. Vel ehabbe dünyahu ezarra bil ahiretihi. fe mesammeta ahiretehu fe zarra bi dünyahu fe ahiru ma yefa ala yefale sadaka rasulullah. Bima kal ev kema kal.

Elimizdeki hadis kitabından tesadüfen açmış olduğumuz bir sayfadaki hadîs-i şerîfleri; bizim bu akşamki hadis sohbetinde açıklamak istiyoruz.

Fakat bu açıklamalara başlamadan önce Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'e sevgimizin, saygımızın, hürmetimizin, bağlılığımızın ve ümmetliğimizin nişânesi olmak üzere rûh-u pâkine hediye gönderelim.

Ve onun cümle âlinin, ashabının, esbabının ve ahbabının ruhlarına, vesair enbiyâ

mürselînin ervahına, bu hadîs-i şerîfleri bize nakil ve rivayet etmiş olan âlimlerin, râvilerin ruhlarına; bizi yetiştirmiş olan mürselimizin, mürşitlerimizin ruhuna, hocalarımızın, şehitlerimizin ruhuna, âhirete göçmüş olan yakınlarımızın, dostlarımızın, sevdiklerimizin, bize dua, vasiyet etmiş olan ve bizden dua bekleyenlerin ruhlarına, bu hanenin sahibi kardeşimizin geçmişlerinin ruhuna hediye olsun diye bir Fatiha, üç İhlâs-ı şerîf okuyalım.

Rabbimiz onların ruhlarını şad eylesin. Bize de dünya ve ahiret huzurunu ikram ve ihsan eylesin.

Hâkim'in Ebu Musa *radiyallahu anhdan* rivayet ettiği Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* hazretleri buyuruyor ki:

«مَنْ أَحَبَّ دُنْيَاهُ أَضَرَ بِآخِرَتِهِ، وَمَنْ أَحَبَّ آخِرَتَهُ
أَضَرَ بِدُنْيَاهُ. أَلَا فَآثِرُوا مَا يَبْقَى عَلَى مَا يَفْنَى. حم،
1.ك، حب، هب، ق، عَنِ أَبِي مُوسَى.»

¹ Ahmed b. Hanbel, IV, 412, r. 19697; Ahmed b. Hanbel, IV, 412, r. 19698; İbn Hibbân, *Sahîh*, II, 486, r. 709; Hâkim, *el-Müstedrek*, IV, 343, r. 7853; Hâkim, *el-Müstedrek*, IV, 354, r. 7897; Beyhakî, *es-Sünenül-kübrâ*, III, 517, r. 6516; Beyhakî,

Men ehabbe dūnyâhu edarre bi-âhiretihi. Dünyasını seven, âhiretine zarar verir.

Ve men ehabbe âhiretehu edarra bi-dūnyâhu. Âhiretini seven de dünyasına zarar verir.

Ne olacak?

Efendimiz buyuruyor ki:

a. Bâkî Olanı Fânî Olana Tercih Edin

E-lâ fe-âsirû mâ yebkâ al âmâ yefnâ.
Madem iş böyledir O halde bâki olanı; fânî ve gelip geçici olana tercih ediniz.

Dünya ne demek?

Dünya; Arapça'da *edna* kelimesinin müennesidir. O da sevgi kelimesinin daha yakını manasına gelir. Dünya demek insanın içinde bulunduğu, kendisine yakın olan hayat, şimdiki hayatı demek oluyor.

Hadîs-i şerîflerde dünya denirken kastedilen de bazı seneler doğrudan doğruya bu

Şuabu'l-îmân, XII, 538, r. 9854; Beyhakî, *el-Âdâb*, I, 329, r. 814; Kudâ'î, *Müsnedü's-Şihâb*, I, 258, r. 418; Heysemî, *Mecme'u'z-zevâid*, X, 249, r. 17825; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, III, 197, r. 6146.

yaşamın, buradaki şu yaşadığımızın kendisi kastedilir. Bazı kereler de bizim dünyalık diye tarif ettiğimiz, dünyalık diye tabir ettiğimiz mal, mülk, para, kazanç gibi şeyler kastedilir.

Kim dünyasını severse âhiretine zarar verir. Yani kim bu hayatı severse, bu hayata gönül bağlarsa, bu hayatı hedef alırsa, bu dünyanın malını, mülkünü, zevkini, sefasını isterse tabii onları sağlayacağım derken âhiretini zarara uğratar. Para kazanacağım der; harama, helale aldırılmaz. Ev sahibi olacağım der, yasakları çiğner. Mevki, makam sahibi olacağım der; hatalı işler yapar.

Tavizler verir. Böylece âhiretine zarar verir. Âhiretini seven insan da dünyasına zarar verir. Yani birazcık dünyalığa kıymet vermez, âhireti sevdiği için elindeki kazancın bir kısmını hayra ve hasenata verir. İbadetine koşar, mal mülk hırsından ziyade Allah'ın rızasını sevabını kazanacağım derken tabii dünyalık biraz geride kalabilir.

Dünyası zarara uğrayabilir. Bir tercih yapmak bahis konusu. O tercih de fâni olanı

değil bâki olanı tercih etmek lazım diyor Peygamber Efendimiz. Eski büyükler için de şu anda ismini hatırlayamayacağım birisi diyor ki:

Çok gayret ettim. Hem dünyayı hem âhireti bir arada yürütmeye. Baktım olmuyor; ben de âhireti tercih ettim, diyor. Yani ikisi bir arada bazen yürümez. Bazen zar zor yürür, bazen yürümez. Eğer yürümediği ve zıt düştüğü aykırı olduğu bir kanaate gelirsek o zaman hangisini tercih edeceğiz. Âhîret menfaatini tercih edeceğiz. İbrahim *Aaeyhisselam*'a:

Sana Allah Halil sıfatını bahşeylemiş. Halil de samimi dost demek, halilullah demek. Allah'ın samimi, sevgili dostu, yakını demek. Bu sıfatı sen ne ile kazandın diye soruyorlar.

Allah, seni nasıl kendisine dost etti böyle?

Yakın dostu olarak kabul eyledi? Ve ilan eyledi?

Diye soruyorlar. Diyor ki:

Fahseltü evvel ahiretü la ene dünya.
Âhiret işini, dünya işine daima tercih ettim. Önüme yol çatallaşınca, iki yol çıkınca daima âhiret yolunu tercih ettim diye sebepleri anlatırken ilk olarak bunu söylemiş. Biz de dünyadaki hesabımızı, her olayın karşısındaki davranışımızı, bu mantığa göre yapmaya çalışmalıyız.

Biraz zor, biraz menfaatler zedeleniyor gibi. Ama böyle yapan kurtulur. Öteki türlü hareket edenler âhiretine zarar verir. Âhirette ne olacağı belli olmaz. O bakımdan garantili olan yeri, yönü tercih etmeye çalışmalıyız.

Bir başka hadîs-i şerîfte de başka noktadan ele alınmış. Kim âhiretini düzenlemeyi zihnine yerleştirirse ben âhiret sevabını kazanacağım, Allah'ın rızasını kazanacağım. Hayatımı ona göre tanzim edeceğim diye bir ana yöneliş ve temel düşünceye sahip olursa Allahu Teâlâ Hazretleri onun böyle âhirete yönelişini sever. Memnun ve hoşnut kalır ondan.

Ve onun işlerini rast getirir. Gönlüne zenginlik verir. Ve dünyalığı istemediği için, sırtını döndüğü için dünyalıktan mahrum da kalmaz. Allah yine ona dünyalıktan nasibi neyse onu gönderir. Dünyalık kös kös, burnu yere sürte sürte ona gelir. Yani inatçı bir keçinin ipinin çekilerek, zar zor, burnu sürte sürte gelmesi gibi yine ister istemez o dünyalık o kula gider.

b. Âhireti Tercih Eden Dünyalıktan Da Mahrum Kalmaz

Bu büyüklerimizin denemiş olduğu bir şeydir. Âhret hayatını tercih ettiği zaman, dünyalıktan da mahrum olmuyor insan. Nasibi neyse onu alıyor. Bu hususta birçok menkıbeler vardır. O menkıbelerden geçtik. Geçenlerde bir arkadaşım bana anlattı, İstanbul'da hesap uzmanı.

Bir başka hesap uzmanı arkadaşı ona demiş ki; “Yahu beni hiç Cuma namazına götürmüyorsun sen.” Sitem etmiş. O da “Müezzin efendi minareden Ali sen de gel, Veli sen de gel diye ismen çağırıyor ki.” demiş. Herkesi çağırıyor, sesleniyor. *Hayyalesselah,*

hayyalel felah. Yani beni götürüyorsun, demiş.

Herkesin gitmesi lazım, demiş o da ona şakasına öyle bir cevap vermiş. Peki. Hazırlan, Cuma'ya gidelim demiş. Bir Cuma bunu almış, gitmişler. Cuma'dan çıkmışlar. Adam demiş ki:

“Ya bu iş benim hoşuma gitti. Bir daha götür sen beni. Bir kere küçükken beni babam götürmüştü camiye. Cuma mıydı bayram mıydı pek farkında değilim ama küçükken bir gittik; başka hiç gitmedik.” diyor.

Öyle bir insan. Sonra bu işi beğendim, demiş, başlamış ibadet etmeye. Bir fabrikada ortakmış. O fabrikanın öteki ortağı olan arkadaşı:

“Sen bu işe biraz fazla sardırдың kendini, sana bir şey olacak diye korkuyorum. Sen biraz Avrupa'ya falan git. Şöyle gönlünü eğlendir, git, gez, dolaş gel.” demiş Ben işleri yürütürüm. Sen biraz gez, dolaş, gel, demiş.

O da ben Avrupa'ya gidip ne yapacağım, demiş. Kalkmış, atlamış; Hicaz'a gitmiş. On dan sonra oturmuş masasının başına, hadis

okumuş, din kitapları okumuş falan. Bizim bu arkadaşına anlatırken ben detaylarını tam hatırlayamayacağım ama kendisi sezmiş söylüyormuş. “Ben böyle dinimi öğrenmeye yöneldim.” Filanca yerdeki arsası varmış. Bir para etmiş, milyonlar kazanmış. Yani o para etmesinden, değer kazanmasından dolayı milyonlar kazanmış. Diyormuş ki:

“Bak, ben Allah yoluna yöneldim. Allah iki para etmez arsamın yanından yol geçti.” Belediyede değerlendirildi, ne olduysa yani başka bir şey olmuş. O bir sene hiç çalışmamış o. Yani hacca ve umreye gitmiş. Bir sene oturmuş, böyle din ilmi incelemiş.

“Ben Allah’ın yolunda çalıştım. Allah; bak, bana çalıştığım zamanlardan daha fazla kazanç verdi.” demiş. Yani hakikaten de böyledir. Onu da sezinlemiş oldu. Eski hikâyelerden de böyle şeyler çok anlatılır. İnsan kendi hayatından da düşünürse bulur. Demek ki ana işimiz, düşüncemiz, fikrimiz Allahu Teâlâ Hazretlerinin rızasını kazanmaya yönelik olmalı. İşlerimizi ona göre planlamalıyız.

Hayatımızı o tarzda yönlendirmeye çalışmalıyız. Böyle yaparsak Allahu Teâlâ Hazretleri hem dünyamızı hem âhiretimizi hayırlarla, verimli bir şekilde, kazançlı bir şekilde geçirmemize yardımcı olur. Bu hadîs-i şerîf birinci bir hadîs-i şerîf:

«مَنْ عَمَرَ أَرْضًا لَيْسَتْ لِأَحَدٍ فَهُوَ أَحَقُّ بِهَا»

Buharî'den *rahmetullahi aleyh* rivayet edilmiş, kaydetmiş kitabına. Kim, herhangi bir şahsa ait olmayan bir toprağı mâmur hale getirirse, ağaçlandırır, yeşillendirirse, eker, biçer, dikerse bu kişi o arazinin sahibi olmaya en layıktır. Bu tabii o zamana ait bir durum. Şimdi sahipsiz bir arazi kolay kolay bulunmaz.

Ama eskiden böyle boş araziye gelse birisi, etrafını çevirse, ağaç dikse vesaire onun o tapusunu almaya, onun sahibi olmaya hak kazanıyordu. Bu hadis-i şerif onunla ilgili. Onun delili olmuş oluyor. Üçüncü hadîs-i şerîf:

«مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَصِلَ أَبَاهُ فِي قَبْرِهِ، فَلْيَصِلْ إِخْوَانَ أَبِيهِ

2 مِنْ بَعْدِهِ. ع، حب، كر، عَنِ ابْنِ عُمَرَ.»

Kim vefat etmiş olan babasını kabrinde ziyaret etmek, ona ziyaret yapmak, onunla konuşmak, görüşmek isterse babasının arkadaşlarına onun vefatından sonra ziyareti, gidip gelmeyi devam ettirsin. Yani babasını kabirde ziyaret etmiş gibi sevap kazanır.

Baba dostları bırakılmaz. Babasının hatırı için onları ziyaret edecek, onlarla görüşecek. Hürmet edecek falan. O zaman babası da memnun olur. Dördüncü hadîs-i şerîf:

«مَنْ أَحَبَّ أَنْ تَسْرَهُ صَحِيفَتُهُ، فَلْيُكْثِرْ فِيهَا مِنْ

3.الإِسْتِغْفَارِ. هب، ض، عَنِ الزُّبَيْرِ.»

² İbn Hibbân, *Sahîh*, II, 175, r. 432; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, X, 37, r. 5669; Begavî, *Şerhu's-sünne*, XIII, 33, r. 3445; İbn Asâkir, *Târîhu Dimeşk*, XXVI, 44, r. -1; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, XVI, 465, r. 45464; İbn Hacer, *İthâfü'l-mehere*, IX, 407, r. 11558; İbn Hacer, *Metâlîbü'l-âliye*, XI, 355, r. 2547.

³ Beyhakî, *Şuabu'l-îmân*, II, 152, r. 639; Taberânî, *el-Mu'cemü'l-evsat*, I, 256, r. 839; Taberânî, *ed-Duâ*, I, 506, r. 1787; Makdisî, *el-Muhtâre*, III, 84, r. 892; Heysemî, *Mecme'u'z-zevâid*, X, 208, r. 17579; Ali el-Muttakî, *Kenzu'l-ummâl*, I, 475, r. 2065.

c. Amel Defterinizi Tövbe ve İstiğfarla Doldurun

El Beyhakî, el Zübeyr *radiyallahu anh*'ten rivayet etmiş. Kim ki amel defterinin kendisinin memnun etmesini, sevindirmesini arzu ediyorsa yani rûz-i mahşerde defteri açılıp da içinde çok sevapların yazıldığını görmek, böylece orada çağrılmak, memnun olmak istiyorsa:

Fel-yüksir fîhâ mine'l-istiğfâr. O halde bu amel defterini çok tövbe ve istiğfar yazılmasını sağlamak için diliyle tövbe ve istiğfarı çok eylesin.

Tövbe ve istiğfar nedir?

Estağfurullah el azim. *Allahümmağfirli* gibi ifadelerle Allah *celle celalüh* Hazretlerinin kendisini affetmesini, günahlarını bağışlamasını istemektir. Muhakkak ki her kulun bilerek bilmeyerek yaptığı eksiklikler, kusurlar, suçlar vardır. Onun için insan hatasını anlayıp günahından dönmeli.

Ve tövbe ve istiğfar eylemeli. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Hazretleri hadîs-i şerîfinde müjdelenmiş ki:

Tövbe ve istiğfar ile kulun üzerinde günah kalmaz. Yıkanır, temizlenir. “Tövbe yâ Rabbi!” dedikçe “Estağfurullah Ya Rabbi!” dedikçe Allahu Teâlâ Hazretleri o kişinin günahların afv ü mağfiret eder. Hatta şeytan aleyhillerinin bir ifadesi naklediliyor hadîs-i şerîfte:

Ben, *ehlektünnase binnuru* Âdemoğlunu, insanları günahlara düşürmekle helak ettim. Seviniyor.

Fe ehlekuni fil istiğfar. Onlar da beni tövbe ve istiğfar ederek mahvettiler. Ben onları günaha düşürüyorum, mahvetmek için. Onlar da tövbe ya Rabbi, estağfurullah ya Rabbi diyorlar. Pişmanlık duyuyorlar, gözyaşı döküyorlar. Allah affediyor. Ben de öbür tarafta çatlıyorum. Mahvoluyorum demiş, onun üzerine:

Ehlektühüm bi ehvali. Ben onları arzularına uydurmak suretiyle, keyiflerine tâbi kılmak suretiyle helak ettim. Bunu fark edemediler, diyor. Yani günahı fark eder de insan filanca yerde, filanca günah işledim. Tövbe eder de heva ve nefesine uymanın, arzularına

tabii olmanın kendisini ne kadar büyük günahlara, Allah'ın sevmediği durumlara düşürdüğünü farkına varmaz.

Oradan tövbe ve istiğfar eylemez de mahvolur. Onun için hevâ-yı nefse uymamak da nefsin arzularının karşısına çıkmak iradesi kuvvetli olması, önemli bir nokta oluyor. Ama beri tarafta müjde karşımızda capcanlı duruyor. Yani tövbe ve istiğfar ettik mi Allah günahları afv ü mağfiret ediyor.

«لَا كَبِيرَةَ مَعَ الْاِسْتِغْفَارِ وَلَا صَغِيرَةَ مَعَ الْاِصْرَارِ»

d. Israrla Yapılan Küçük Günahlar Büyük Günaha Döner

La sagirate meal ısrar la kebirate meal istiğfar. Bir başka hadîs-i şerîfte de böyle denmiş. Israrla yapılan küçük küçük suçlar büyük suç olur. Onlar öyle küçücük kalmaz. Israrlı yapıyor. Huy edinmiş, her zaman yapıyor. Alışkanlık haline getirmiş.

La sagirate meal ısrar. Israrla yapıldığı zaman, bu işin küçüğü falan kalmaz. Çünkü günahtır.

Kime karşı yapılıyor?

Allah'a karşı yapılıyor. Yapılmaması lazım. Huy da edinilmiş, o zaman o küçük günah sayılmaz. Küçük günah ısrar ettikçe büyük günah haline gelir. Ama tövbe ve istiğfarla da büyük günah kalmaz. Yani silinir Allah afv ü mağfiret eder, deniliyor. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Hazretleri işte bu sebeplerden sizi teşvik eylemiş ve kendisi de bir hadîs-i şerîfinde buyurmuş ki:

“Ben de günde yüz defa, bir başka rivayette yetmiş defa, Allah'a tövbe ve istiğfar eylerim.” Hâlbuki kendisinin bir özelliği var. Fetih Sûresinin başındaki âyet-i kerîmede:

﴿إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا لِيُغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ
مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ
صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا﴾⁴

Allah'ın *celle celalühü* Peygamber efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*in hem geçmiş hem de ileriye dönük günah ve hataları-

⁴ 48/Fetih, 1-2.

nın affedileceğini müjdeliyor. Yani onun gelmiş ve geçmiş günahları af olunmuş bir kimse olmasına rağmen tövbe ve istiğfar etmesi enteresan.

Hatta geceleri ayakları şişinceye kadar ibadet ettiği ve ayaklarını ovuştururken Hz. Ayşe validemizin:

“Anam babam sana feda olsun ey Allah’ın resûlü. Niye kendini bu kadar yoruyorsun? Niye böyle ayakların şişinceye kadar ibadet ediyorsun? Allahu Teâlâ Hazretleri senin geçmiş ve gelmiş günahlarını bağışladı ve Kur’ân-ı Kerîm’de bildirmedim mi?” diye sorunca demiş ki Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Hazretleri:

«أَفَلَا أُحِبُّ أَنْ أَكُونَ عَبْدًا شَكُورًا»

“Rabbimin bana verdiği bu nimetlere karşı ben de ona çok şükredici bir kul niye olmayayım.” Madem beni böyle büyük nimetlere mazhar eylemiş. Benim de O’na şükretmem gerekmez mi diye ibadeti şükür için yaptığını, o sözünden teşekkür babında yaptığını ifade eylemiş.

Allahu Teâlâ Hazretlerinin sonsuz lütufları, nimetleri vardır. Şu kardeşimiz hastadır, biz sağlıklıyız. Şu kardeşimiz yoksuldu. Biz zenginiz, şu kardeşimiz dertlidir. Biz dertsiziz. Ve nice nice insanlar var. Hepsinin kendilerine göre problemleri var.

Biz de elhamdülillah Rabbimiz bize bu nimetleri ihsan eylemiş falan diye şükrederek; insanın böyle tövbe ve istiğfarda bulunması lazım. Her gün en aşağı yüz defa tövbe ve istiğfar etmemiz uygun olur bizim için.

«مَنْ أَحْسَنَ فِيمَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ اللَّهِ، كَفَاهُ اللَّهُ مَا بَيْنَهُ
وَبَيْنَ النَّاسِ؛ وَمَنْ أَصْلَحَ سَرِيرَتَهُ، أَصْلَحَ اللَّهُ
عَلَانِيَتَهُ؛ وَمَنْ عَمِلَ لِآخِرَتِهِ كَفَاهُ اللَّهُ دُنْيَاهُ. ك، عَنِ
ابْنِ عَمْرٍو.»

Yine el-Hâkim, İbni Ömer *radiyallahu anhümadan* rivayet eylemiş. Efendimiz bu hadîs-i şerîfde buyuruyor ki:

Men ahsene fîmâ beynehu ve bey-nallâhi. Kim kendisi ile Allah arasındaki konuları düzene sokarsa, iyi davranırsa, iyi kulluk

yaparsa, Rabbine karşı olan görevlerinde iyi davranırsa, Allah'a karşı ibadetlerinde ve taatlerinde güzel davranırsa;

Kefâhullâhu mâ beynehu ve beyne'n-nâsi. O kişi ile diğer insanların arasını iflah eder. Ona kâfi gelir, o Rabbine güzel kulluk ettiyse Allah onu öteki insanlarla münasebetleri bakımından yardımcısı olup, onlarla arasını düzeltir.

Ve men aslaha serîretehu. Kim iç âlemini, kalbini, gönlünü ıslah ederse;

e. Allah, Kulluk Görevlerini Yapanların Diğer İnsanlarla Arasını Islah Eder

Aslahallâhu alâniyetehu. Allah onun zâhirini de ıslah eyler. Zâhiri de güzel olur. Güzelleştirenin dışı da Allah tarafından güzelleştirilir. O halde Rabbimize güzel kulluk ve ibadet etme gayreti ve dikkati içinde olmalıyız. İçimizi düzeltmeye çalışmalıyız.

İbrahim b. Ethem *kaddesallahu sırrahul aziz* yolda giderken birisi kendisine gelmiş, selam vermiş. Büyük evliyâullahtan bir kimse olması dolayısıyla diyor ki: Bana nasihat et ya İbrahim. Diyor ki:

“Sana beş şeyi vasiyet ve tavsiye ederim. Onlardan birisi insanlar zahirlerini süslemeye çalışırlar, sen içini süslemeye bak.” İçini süslemek insanın yani niyetinin güzel olması, arif olması. Bu tasavvufta en önemli noktalardan biridir.

İçi ve dışının aynı olması hatta içinin daha temiz olması. Hatta onlar dışlarını da biraz daha belli etmemek için güzelliklerini göstermemeye de gayret etmişler. İbadetlerini de saklamaya gayret etmişler.

Hatta bazıları kendilerini böyle belli etmemek için adeta yani tebdîli kıyafet eder gibi dış görünüşünde değişmeler bile yapmışlar ama içe çok önem vermişler. İçin muntazam ve sâfi olmasına çok dikkat etmişler. İç saffeti olmayınca, o temizliği olmayınca fayda vermiyor insanın dışı. O bakımdan bizler de kalbimizi ve niyetimizi temiz tutmaya, içimizi ziynetlendirmeye gayret edelim. İçimizi ıslah etmeye, kalbimizi ıslah etmeye çalışalım ki Rabbimiz dışımızı da güzelleştirsin.

Ve bizim de insanlar arasındaki münasebetlerimizi bizim razı olacağımız, bizim memnun olacağımız bir duruma lütfu ile keremiyle getirsin.

«مَنْ أَحْيَا سُنَّتِي فَقَدْ أَحَبَّنِي، وَمَنْ أَحَبَّنِي كَانَ مَعِي

فِي الْجَنَّةِ»

Enes *radıyallahu anh*'dan Tirmizî rivayet eylemiş. Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* bu hadîs-i şerîfinde buyuruyor ki:

f. Sünneti İhyâ Eden, Cennette Peygamberimizle Yan Yana Olacak

Men ahyâ sünnetî fekad ehabbenî. Her kim ki benim sünnetimi ihya eylerse beni sevdiğini göstermiş olur.

Ve men ehabbeni. Kim de beni seviyorsa;

Kâne maye fil cenneh. Cennette benimle yan yana olur. O bakımdan bizler büyüklerimizden bu terbiyeyi, nasihati aldık. İnşallah Rabbimiz onlar gibi bizlere de nasip eder. Peygamber Efendimiz'in sünnetine uymayı, sünnetini ihya etmeyi, O'nun yolunca, O'nun emirlerine uygun, O'nun âdâbına tâbi bir şe-

kilde güzel bir Müslümanlık yapmayı Rabbim cümlemize nasip eder.

Çünkü kim böyle Peygamber Efendimiz'in sünnetine uyup, onu diriltir, canlandırırsa Allahu Teâlâ Hazretleri onu Peygamber Efendimiz'e cennette demek ki komşu edecek. Çok büyük şeref olmuş oluyor. Rabbimiz cümlemizi o şerefe nâil eylesin.

«مَنْ أَخْرَجَ أَذًى مِنَ الْمَسْجِدِ، بَنَى اللَّهُ لَهُ بَيْتًا فِي
الْجَنَّةِ»

Ebu Said Hazretlerinin İbni Mâce *rahmetullahi aleyh* rivayet etmiş. Kim mescitten eza verici bir çer çöp veya vesaire çıkartırsa dışarıya Allah ona cennette bir ev bina eder. İnşa eder yani cennetine sokar. Cennette bir ev, köşk sahibi eder. Mescitlerin temizlenmesi ve orada istenmeyen şeylerin bırakılmaması ile ilgili bir teşvik olmuş oluyor bu.

O devrin mescitlerini düşünecek olursak duvarları çevrili, üstü hurma dalları ile örtülü, zemini toprak olan, kum olan, eski hasır bile bulunmayan bir yer. Hasır bile bulunmadığını nereden biliyoruz. “Namaz bitmeden

insanın alnındaki ve burnundaki yapışmış kum tanelerini temizlemesi ezadandır.” diyor Peygamber Efendimiz bir hadîs-i şerîfte. Yani doğru bir şey değildir diye söylüyor.

Oralarda hava sıcak olduğu için secde ettiği zaman alnına kumlar yapışır, oraları temizlemekle uğraşmak namazın sıhhatine mâni oluyor. Yani huşu ile kılınmasına aykırı olmuş oluyor. Onu yapmamayı söylemiş. Demek ki zemini böyle kum imiş. Tabii orada çer çöp, herhangi bir nahoş şey, koku verici bulunması doğru olmaz. Mescidi temiz tutmak lazım, onları kim alır dışarıya atarsa Allah’ın sevdiği bir şey yapmış oluyor. Mescitlere temizliği itina etmemiz gerektiği gibi kendimiz de temiz bir şekilde gitmeliyiz mümkün olduğu kadar.

En iyi elbiselerimizi giyerek, elimizi ayaklarımızı yıkayarak, güzel kokular sürünerek temiz bir tarzda gitmekte büyük sevap ve fayda var.

**g. Eza Edilen Müslüman Kardeşine
Yardım Etmeyeni Kıyamette Allah
Zelil Eder**

«مَنْ أُذِلَّ عِنْدَهُ مُؤْمِنٌ فَلَمْ يَنْصُرْهُ وَهُوَ يَقْدِرُ عَلَى أَنْ
يَنْصُرَهُ أَذَلَّهُ اللَّهُ عَلَى رُؤُوسِ الْأَشْهَادِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ»

Men üzille indehu mü'minün fe-lem yansurhu. Bir müslüman, senin yanında hor ve zelil duruma düşürülüyorsa, ona yardım etmezsen zelil ediliyorken o yardım etmezsen;

Ve hüve yakdiru alâ en yansurahu ezel-lehullâhu alâ ruûsi'l-eşhâdi yevme'l-kıyâmeti. Ona yardım etmeye gücü varken etmiyorsa Allah onun şahitleri karşısında, kıyamet gününde hor ve zelil, rezil ve rüsva eder. Demek ki mü'minlerin, mü'min kardeşlerini her türlü baskıdan, zulümden, azaptan, hücumdan koruması lazım.

Gücü yettiğince ona destek olması lazım. Yanımızda herhangi bir müslümana bir zulüm ve eza ve horluk muamelesi yapılmasına müsaade etmememiz gerekir. Yani ona fiilen gerçek bir baskı yapıldığı zaman yaptırtmayacak, eğer kendisi orada değilse aleyhinde

gıybet ve dedikodu edilmesine müsaade etmeyecek.

Bir müslüman kardeşinin yanında, bir mecliste iken aleyhinde konuşulursa diyor ki Peygamber Efendimiz:

«فَكُنْ لِلرَّجُلِ نَاصِرًا وَلِلْقَوْمِ زَاجِرًا»

Bu aleyhinde konuşulan, gıybeti yapılan kimseye sen yardımcı ol. Gıybeti yapan topluluğu da engelle. Onu engellemeye çalış. Ve onların yanında daha fazla durma, kalk diyor. Peygamber Efendimizin hadisi, tavsiyesi böyle. Yani gıybetini de yaptırmayacağız.

Bir müslümanın meclisimizde veya bizim bulunduğumuz yerde aleyhinde de konuşturmayacağız, konuşanı susturacağız. Aleyhinde konuşulanı müdafaa edeceğiz. “Yok, o öyle değildir. İyidir, hoştur.” falan diye.

Ve orada artık durmayacağız, buranın artık tadı tuzu kalmadı diye kalkacağız, gideceğiz. Biz bunu böyle yapsak hiç gıybet, iftira ve dedikodu olmaz. İslam topluluğu sıhhatli olur.

«مَنْ أَرَادَ أَنْ يَعْلَمَ مَا لَهُ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ، فَلْيَنْظُرْ
مَا لِلَّهِ عَزَّ وَجَلَّ عِنْدَهُ. قَطُّ وَأَبُو نَعِيمٍ وَابْنُ النَّجَّارِ
عَنْ أَنَسٍ وَأَبِي هُرَيْرَةَ.»

Bu hadîs-i şerîf de kısa ama son derece önemli bir ölçü veriyor bize. Diyor ki Peygamber Efendimiz:

Her kim ki Allah indinde ne mertebesi olduğunu bilmek istiyorsa “Benim acaba Allah yanında derecem nedir, mertebem nedir?” bunu bilmek istiyorsa Allah’ın kendisinin yanında ne derecede olduğuna dikkat etsin. Allah’ın kendisinin yanında ne durumda olduğuna dikkat etsin.

Bakalım Allah’ı sayıyor mu? Bakalım Allah’ın farzlarına riayet ediyor mu?

Bakalım Allah’ın haramlarından kaçınıyor mu?

Bakalım Allah aşkı için içinde böyle duygular çırpınıyor mu? Kalbi titriyor mu? Bakalım Allah korkusundan neler hissediyor? Bakalım Allah sevgisinden ne fedakârlıklara katlanıyor?

Bunlardır onun Allah yanındaki derecesinin ne olduğunu gösterecek işaretler. Allah eğer kendi yanında kıymetliyse kendi de Allah'ın yanında kıymetli demektir.

Ölçü bu, önemli bir ölçü. Allahu Teâlâ Hazretleri bize Rabbimize karşı sevgimizi, saygımızı yüceltmeyi nasip eylesin. Her şeyden çok severek, en güzel tarzda, gücümüzün yettiği kadar kulluk etmeye Rabbim cümlemize nasip eylesin.

«مَنْ أَرْضَى وَالِدَيْهِ، فَقَدْ أَرْضَى اللَّهَ؛ وَمَنْ أَسْخَطَ
وَالِدَيْهِ، فَقَدْ أَسْخَطَ اللَّهَ. ابْنُ النَّجَّارِ عَنْ أَنَسٍ وَأَبِي
هُرَيْرَةَ.»

Buhârî *rahmetullahi aleyh* Enes *radiyallahu anh*'ten rivayet eylemiş. Kim anne ve babasını hoşnut ve razı edebilmişse Allah'ı da hoşnut etmiştir. Kim anne ve babasını kızdırmışsa Allah'ı da kızdırmış demektir. Yani anenin ve babanın rızası bu şeyde büyük bir ölçü oluyor.

Çok büyük kıymeti ifade ediyor. Onun için annesi ve babası sağ olanlar onların rıza-

sını kazanmaya, onların duasını elde etmeye, büyük ihtimam ve gayret göstermeliler. Tabii yaşlılar belki ah diyecekler.

Annemiz babamız şu anda hayatta değil-ler ama genç kardeşlerimiz için anne ve babalarına hürmet etmenin ne kadar sevaplı olduğunu bu hadîs-i şerîf gösterdiğine göre onlar bu hürmette kusur etmemeye gayret etsinler.

h. Malınla Dinini ve Şerefini Koruyabiliyorsan Malını Harca

«مَنْ اسْتَطَاعَ مِنْكُمْ أَنْ يَقِيَ دِينَهُ وَعَرَضَهُ بِمَالِهِ
فَلْيَفْعَلْ»

Hadis-i şerifi. Sizden herhangi biriniz ki dinini ve şerefini malından bir şeyler vermek suretiyle korumasını yapabiliyorsa yapsın bunu. Yani malını biraz versin, haysiyetini korusun, dinini korusun. Mâli fedakârlıktan kaçınmasın.

Dinini korusun, bunu yapmaktan geri durmasın.

Nasıl olabilir mesela?

Bir kimse hanımıyla bir yerden bir yere seyahate gidiyor. “Şu vasıta ile giderse şöyle olacak. Bu vasıtayla giderse tesettüre riayetli olacak.” Bu biraz daha pahalı, olsun. Bir şurda oturma ihtimali var, bir şurda oturma ihtimali var. Burası daha pahalı, şurası daha ucuz.

Ama burada tesettürü koruma daha iyi olacak. Yapsın. Camiiye yakın olursa beş vakit namazı orada kılabilecek filan. Yani böyle dinini korumak için para vermek falan gerekiyorsa yapsın. Haysiyetini, şerefini korumak için para vermek gerekiyorsa yapsın.

Aleyhinde dedikodu yaptırmayacak, cömertliği vesaireyi sakınmasın demiş oluyor, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz.

Rabbimiz Teâlâ Peygamber Efendimiz’in âdâbını öğrenmeyi, öğrendiğimizi tasdik etmeyi, tatbik edip, rızasını kazanmayı nasip

eylesin. Peygamber Efendimiz'in şefaatine cümlemize nâil eylesin. Peygamber Efendimiz'e âhirette bizleri komşu eylesin.

Bi-hürmeti esrârı sûreti'l-Fâtîha.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü